Att skriva novell

En undervisningshelhet enligt cirkelmodellen inom genrepedagogik i språkbadet årskurs 9

Svenska som andra språk, 2019

Ann-Sofie Rasmus, PM, Etelänummi skola

Att skriva novell

En undervisningshelhet enligt cirkelmodellen inom genrepedagogik i språkbadet årskurs 9

Svenska som andra språk, 2019

Ann-Sofie Rasmus, PM, Etelänummi skola

Cirkelmodellen inom genrepedagogik

Fas 1 – skapa förståelse, ta reda på vad eleverna vet om ämnet.

Fas 2 – modelltext, läs och analysera

Fas 3 – gemensam text, skriva, producera tillsammans

Fas 4 – egen text, skriva själva

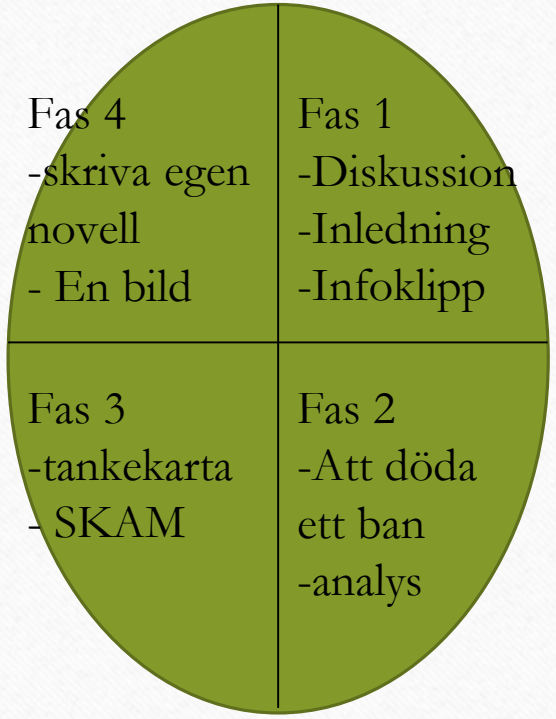

Fas 1- Vad är en novell?

- Vad visste eleverna?
- Kort historia
- Kort tidsperiod
- Detaljerad handling
- Få karaktärer

- Vad behöver de ännu veta?
- Berättarsynvinkel
- Novellens uppbyggnad
- Beskrivningar: miljö, känslor, sinnen
- Tidsföljd
- Vändpunkt
- Infoklipp
- https://www.youtube.com/watch?v=n65-mQQ6yXA

Fas 2- Hur ser en novell ut?

- Högläsning: Att döda ett barn av Stig Dagerman 1948
- Diskussion: Vad handlar berättelsen?
- Viktigt! Vad skapar spänning i novellen?
- Analysfrågor
- Arbete via Classroom

Hur börjar novellen?

”…man får väta att barnet kommer dö man berättar hur alltting ser ut och hur mannen och människorna är på handlingen, hur di mår och…”

”Novellens inledning går ganska snabbt. Man får veta ganska lite om personerna, men det räcker till för att novellen ska bli intressant. …Handlingen körde igång, när skrivaren berättade vad det skulle hända. Läsaren vill veta mera, och börjar läsa, för att få veta hur en lycklig man kan döda ett litet barn.”

”Novellen inleds medan att man berättar i den fösta kapitel den ändelsen vad ska hända. Man fick inte veta om personernas namn eller hur de ser ut. Man bara berättade att det finn ett barn, en mamma osv. I novellen berättas man inte om miljön men det säger att man kunde lofta häggen so det säger till oss att det var början av sommaren.”

Fas 3- Hur skriver man en novell?

- Tema: SKAM. Noora blir lurad.
- Tankekarta
- Gemensamt skrivande
- Reflektion

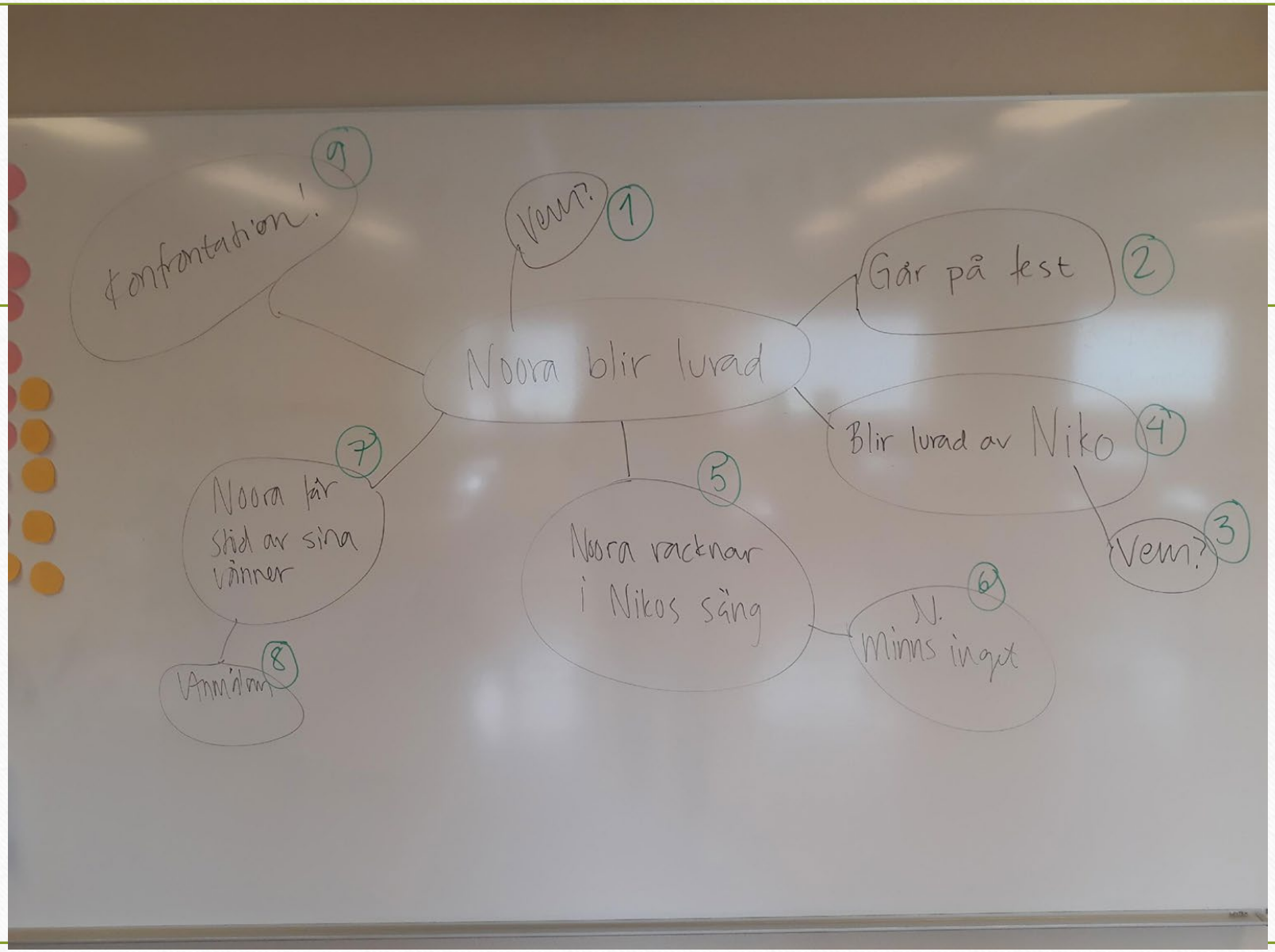
Konfrontation! 9
Vem? 1
Noora blir lurad
Går på fest 2
Blir lurad av Niko 4
Vem? 3
Noora vacknar i Nikos säng 5
N. minns inget 6
Noora får stöd av sina vänner 7
Annidom 8

Gemensam novell

- **Inledning:**
- Noora kände sig ledsen.
- Hon ville inte gå på festen, men gick i alla fall.
- Träffade Niko, bror till hennes pojkvän.
- **Vändpunkt:**
- Noora vaknar upp i sängen hos Niko. Hon minns inget av vad som har hänt.
- Noora får hjälp av vännerna.
- **Avslutning:**
- Hon konfronterar Niko!

- Noora känner sig nere. Hon har intesett sin pojkvän på flera dagar och det känns som om de håller på att glida från varandra. Just som hon tror att hon skall falla ner i en avgrund av förtvivlan piper telefonen på nattduksbordet. Noora vänder sig om i sängen...
- ... Noora öppnar försiktigt ögonen. Det skarpa ljust gör det svårt att se. Hon blinkar flera gånger för att väja ögonen vid ljuset. ”Var fan är jag” tänker hon...
- Nora ser på den unga mannen fram för sig, på andra sidan cafébordet. Han ser lite nervös ut. Han har kanske inte sett en tjej bita ifrån tidigare. Då är det på tiden. Han svänger lite lätt på huvudet...

Fas 4 – Egen text

- Skriv en egen novell
- I novellen skall meningen ”Det ligger en sko på vägen” finnas med.
- Novellen skall skrivas i berättande form (inte i jag-form). Novellen skall innehålla inledning, vändpunkt och avslutning.

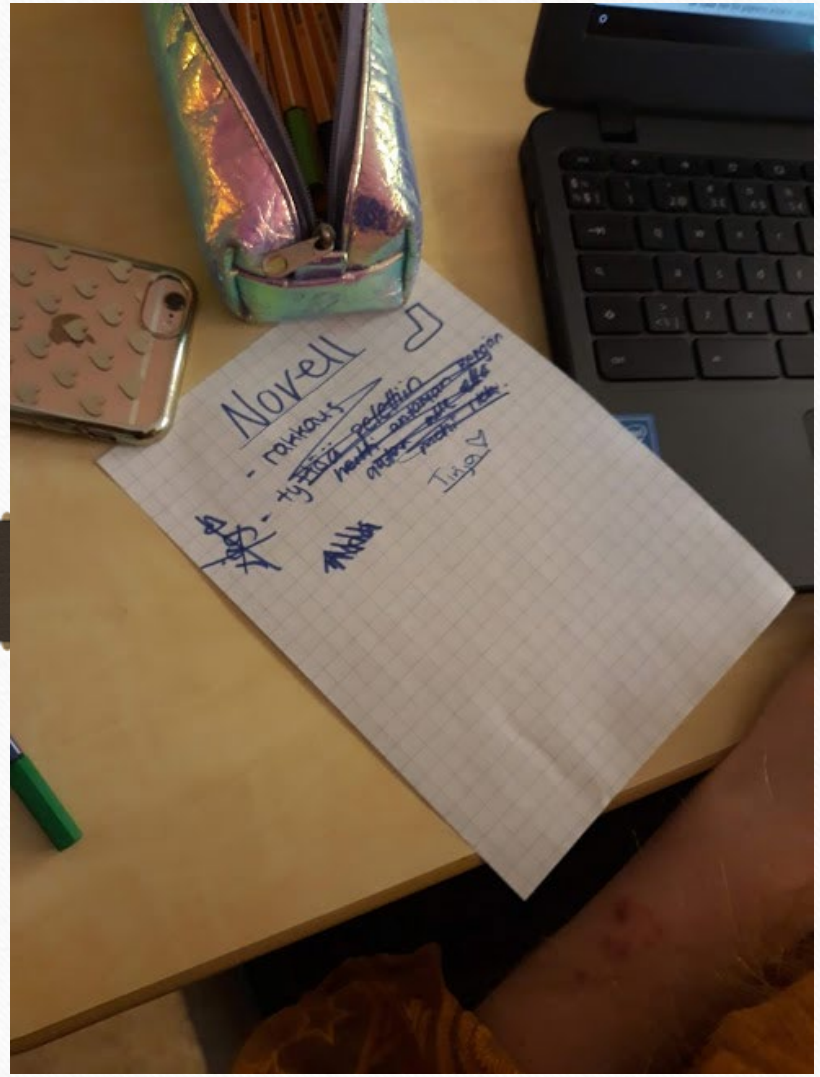
Novell

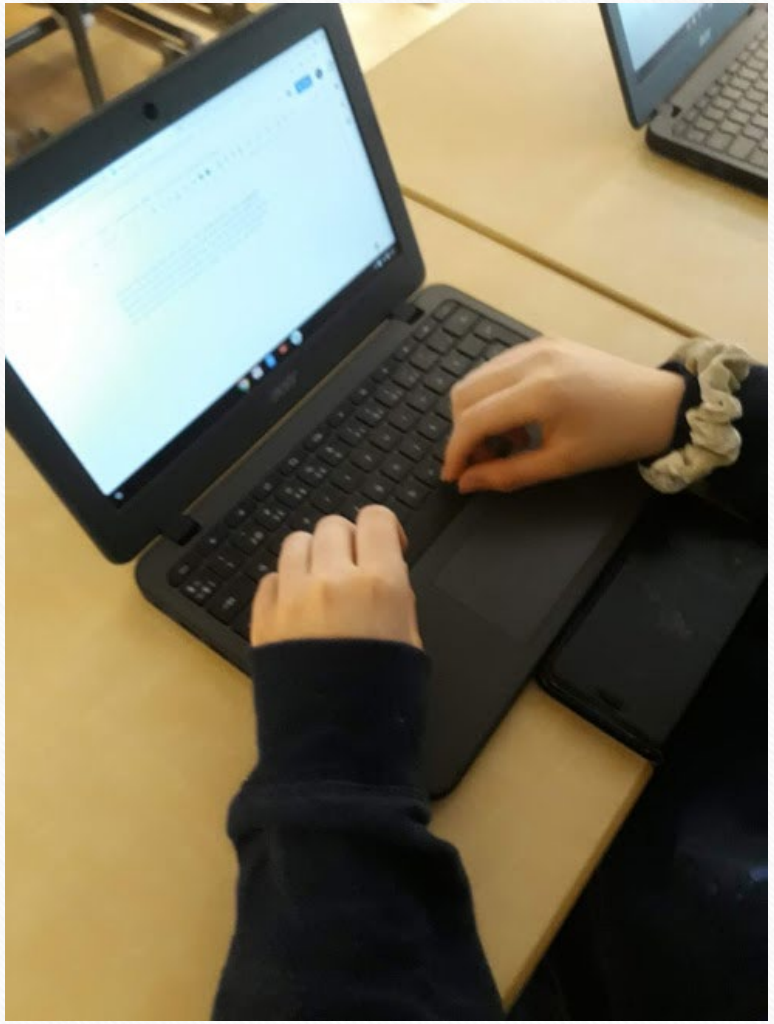

Utvärdering

- Eleverna lämnade in sina texter för feedback
- De fick en vecka tid att bättra på texterna innan de lämna in sin slutliga version och fick en bedömning av texten (poäng 40-100)
- ”Novellen var svårast men roligast”
- ”Ah! Nu fattar jag”
- ”Får man ändra felen?? Är det inte fusk?”

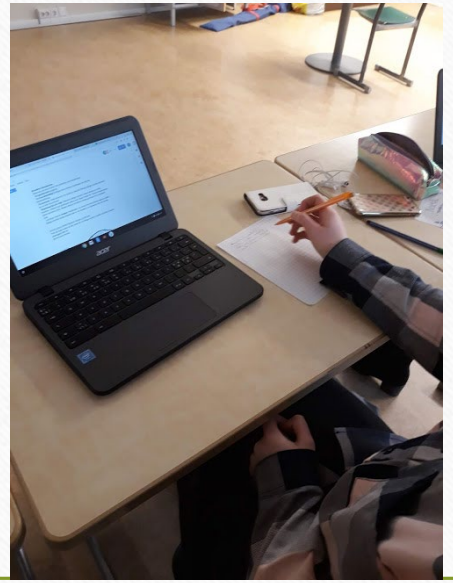

Reflektion

- Eleverna tycker om att få redskap för sitt skrivande
- Många har svårt med fantasi, att hitta på själv. Men denna metod underlättar.
- Novellen vi läste tillsammans satte prägel på elevernas sätt att bygga upp novellen.
- Att jobba tematiskt ger eleverna en klarare helhetsbild.

Cirkelmodellen inom genrepedagogik

Fas 1 – skapa förståelse, ta reda på vad eleverna vet om ämnet.

Fas 2 – modelltext, läs och analysera

Fas 3 – gemensam text, skriva, producera tillsammans

Fas 4 – egen text, skriva själva

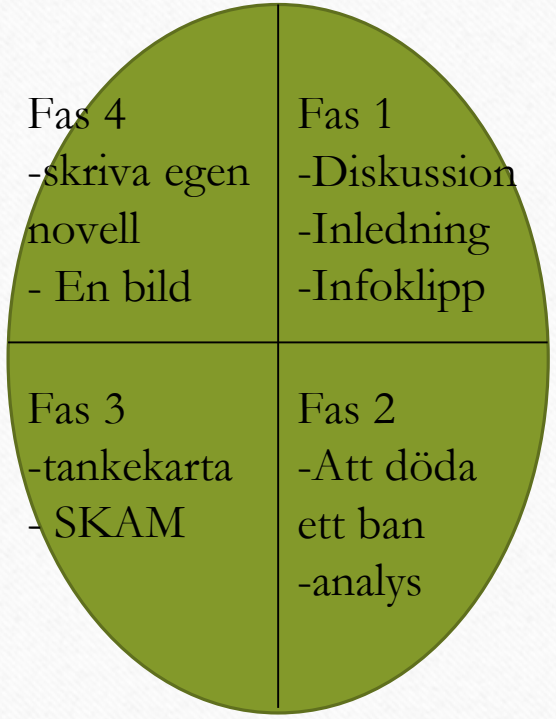

Fas 1- Vad är en novell?

- Vad visste eleverna?
- Kort historia
- Kort tidsperiod
- Detaljerad handling
- Få karaktärer

- Vad behöver de ännu veta?
- Berättarsynvinkel
- Novellens uppbyggnad
- Beskrivningar: miljö, känslor, sinnen
- Tidsföljd
- Vändpunkt
- Infoklipp
- https://www.youtube.com/watch?v=n65-mQQ6yXA

Fas 2- Hur ser en novell ut?

- Högläsning: Att döda ett barn av Stig Dagerman 1948
- Diskussion: Vad handlar berättelsen?
- Viktigt! Vad skapar spänning i novellen?
- Analysfrågor
- Arbete via Classroom

Hur börjar novellen?

”…man får väta att barnet kommer dö man berättar hur alltting ser ut och hur mannen och människorna är på handlingen, hur di mår och…”

”Novellens inledning går ganska snabbt. Man får veta ganska lite om personerna, men det räcker till för att novellen ska bli intressant. …Handlingen körde igång, när skrivaren berättade vad det skulle hända. Läsaren vill veta mera, och börjar läsa, för att få veta hur en lycklig man kan döda ett litet barn.”

”Novellen inleds medan att man berättar i den fösta kapitel den ändelsen vad ska hända. Man fick inte veta om personernas namn eller hur de ser ut. Man bara berättade att det finn ett barn, en mamma osv. I novellen berättas man inte om miljön men det säger att man kunde lofta häggen so det säger till oss att det var början av sommaren.”

Fas 3- Hur skriver man en novell?

- Tema: SKAM. Noora blir lurad.
- Tankekarta
- Gemensamt skrivande
- Reflektion

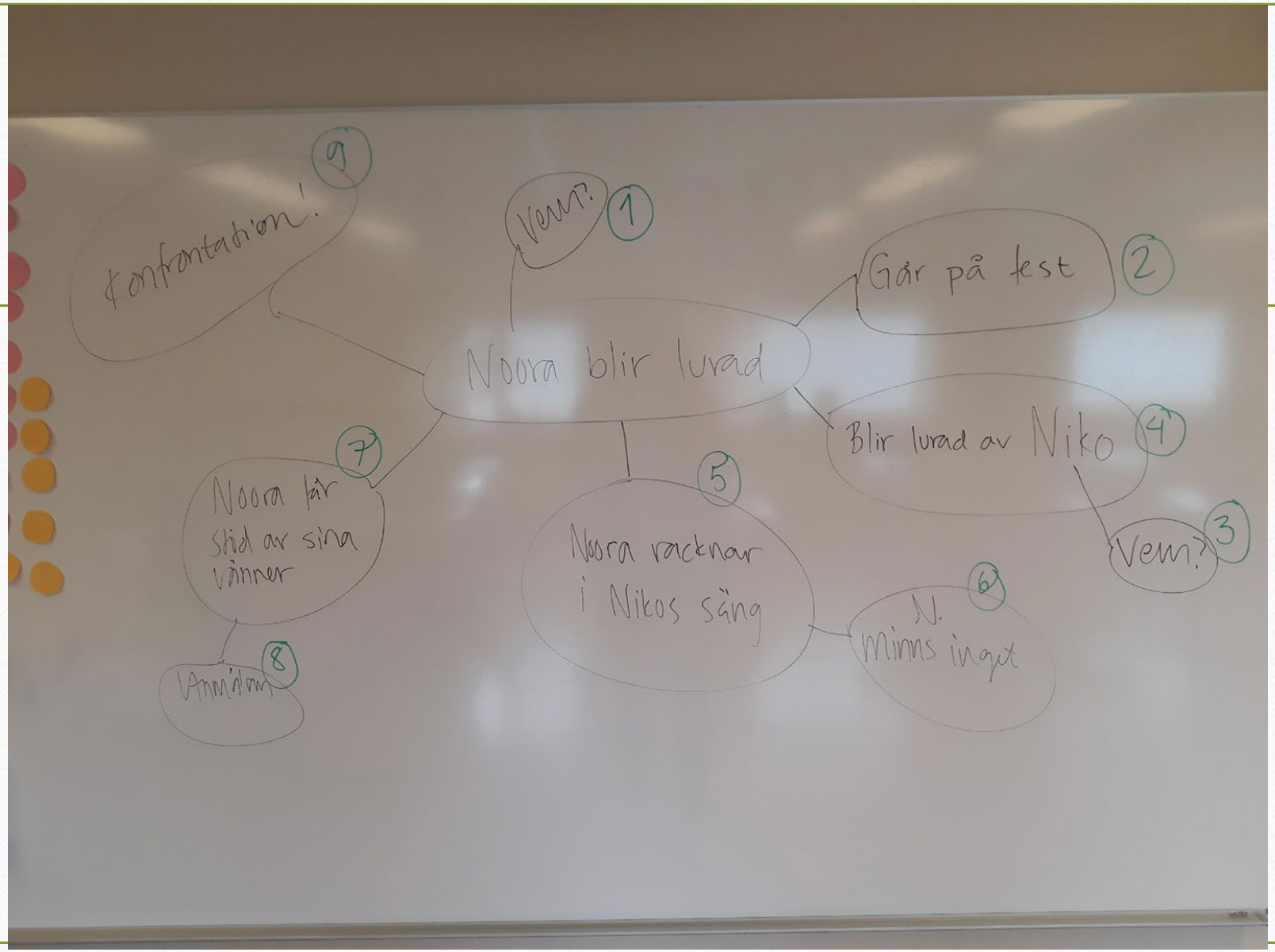
Konfrontation! 9
Vem? 1
Noora blir lurad
Går på fest 2
Blir lurad av Niko 4
Vem? 3
Noora vacknar i Nikos säng 5
N. minns inget 6
Noora får stöd av sina vänner 7
Annidom 8

Gemensam novell

- **Inledning:**
- Noora kände sig ledsen.
- Hon ville inte gå på festen, men gick i alla fall.
- Träffade Niko, bror till hennes pojkvän.
- **Vändpunkt:**
- Noora vaknar upp i sängen hos Niko. Hon minns inget av vad som har hänt.
- Noora får hjälp av vännerna.
- **Avslutning:**
- Hon konfronterar Niko!

- Noora känner sig nere. Hon har intesett sin pojkvän på flera dagar och det känns som om de håller på att glida från varandra. Just som hon tror att hon skall falla ner i en avgrund av förtvivlan piper telefonen på nattduksbordet. Noora vänder sig om i sängen...
- ... Noora öppnar försiktigt ögonen. Det skarpa ljust gör det svårt att se. Hon blinkar flera gånger för att väja ögonen vid ljuset. ”Var fan är jag” tänker hon...
- Nora ser på den unga mannen fram för sig, på andra sidan cafébordet. Han ser lite nervös ut. Han har kanske inte sett en tjej bita ifrån tidigare. Då är det på tiden. Han svänger lite lätt på huvudet...

Fas 4 – Egen text

- Skriv en egen novell
- I novellen skall meningen ”Det ligger en sko på vägen” finnas med.
- Novellen skall skrivas i berättande form (inte i jag-form). Novellen skall innehålla inledning, vändpunkt och avslutning.

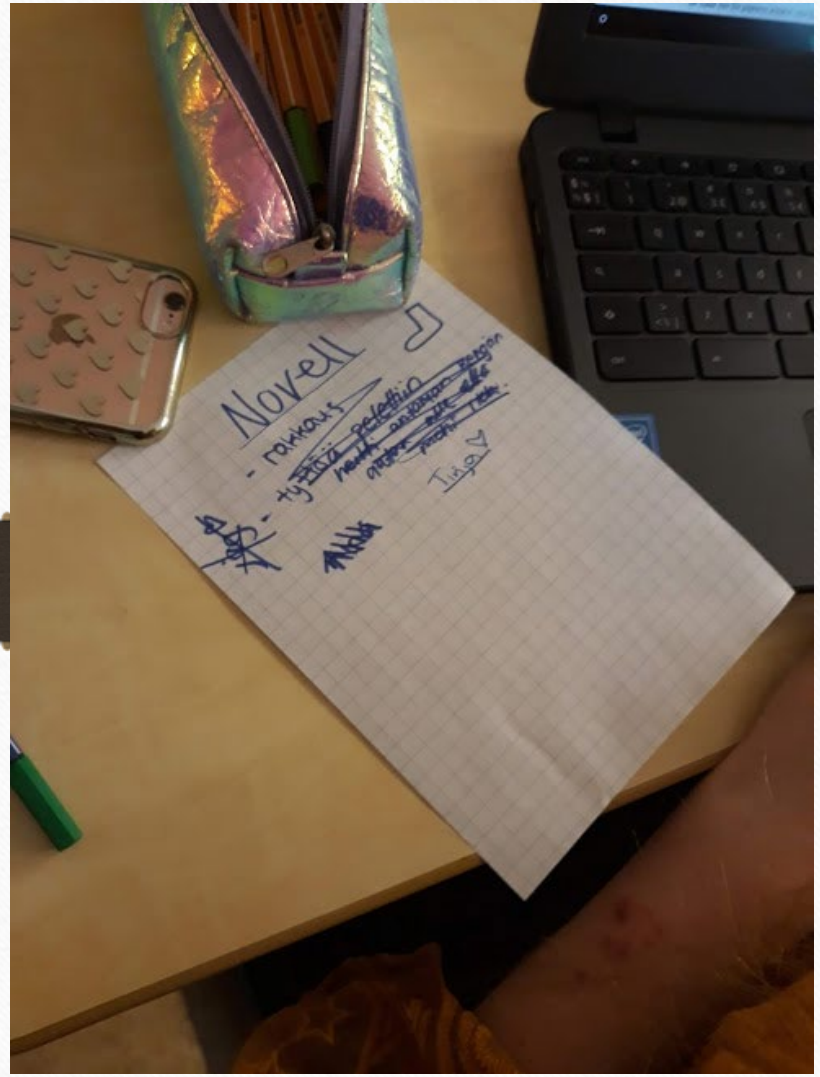
Novell

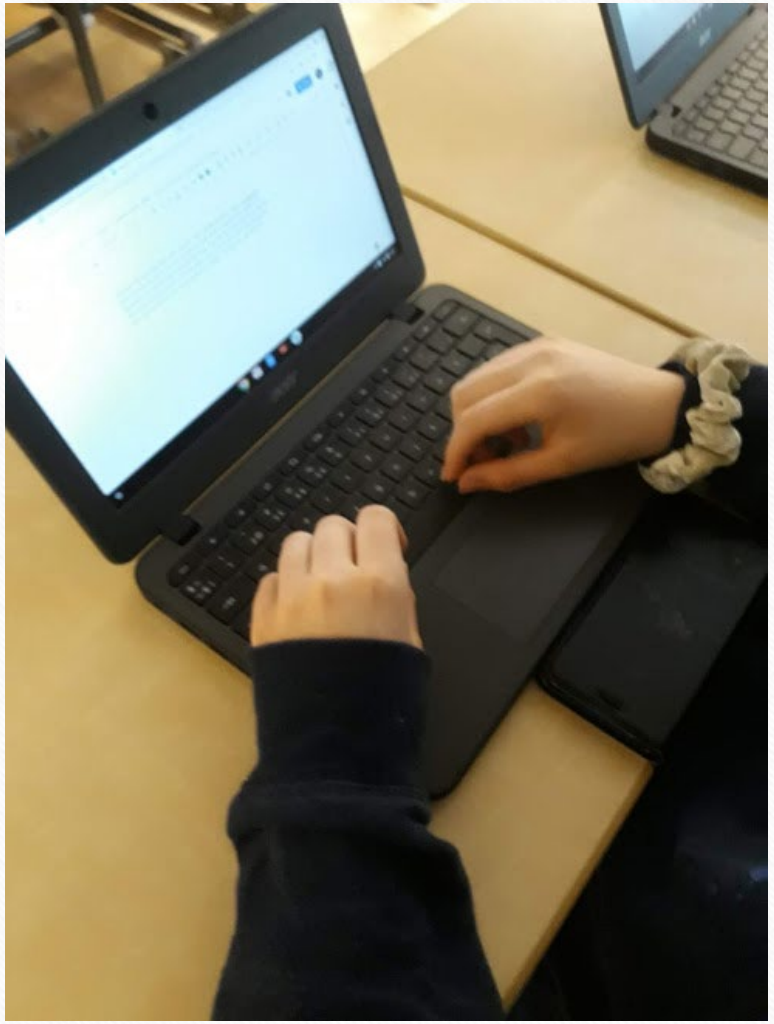

Utvärdering

- Eleverna lämnade in sina texter för feedback
- De fick en vecka tid att bättra på texterna innan de lämna in sin slutliga version och fick en bedömning av texten (poäng 40-100)
- ”Novellen var svårast men roligast”
- ”Ah! Nu fattar jag”
- ”Får man ändra felen?? Är det inte fusk?”

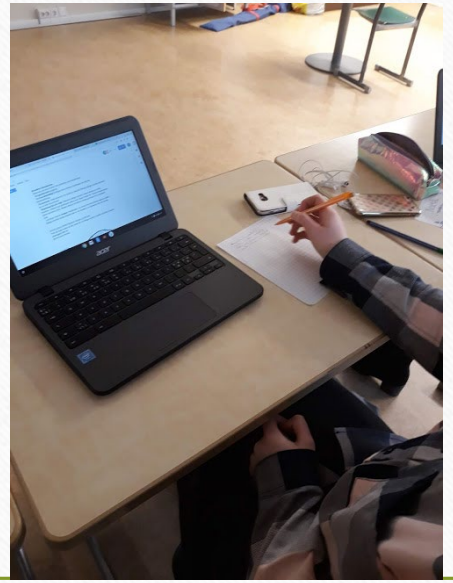

Reflektion

- Eleverna tycker om att få redskap för sitt skrivande
- Många har svårt med fantasi, att hitta på själv. Men denna metod underlättar.
- Novellen vi läste tillsammans satte prägel på elevernas sätt att bygga upp novellen.
- Att jobba tematiskt ger eleverna en klarare helhetsbild.